

Rapport från tillgänglighetsinventering

Eckerö post- och tullhus

hösten 2015

Innehåll:

Sammanfattning	3
+ Tillgänglighetsfördelar	3
- Förbättringsområden.....	3
Beskrivning	4
Parkering och angöring	4
Väg till entré och entréer	4
Huvudbyggnaden	5
Toaletter.....	6
Utställningsrum.....	7
Bastukammaren	7
Information och skyltning	8
Förslag till åtgärder	8
Parkering	8
Gården	8
Huvudbyggnaden	9
Hiss	10
Toaletter.....	10
Bastukammare	11
Utställningsrum i flygel	11
Utställningar.....	12
BILAGA: Insamlade data	13

Sammanfattning

Eckerö Post och tullhus består dels av huvudbyggnaden i två plan; en annexlänga där det finns bastu, utställningsrum med scen m m; samt en länga med café, toaletter och fristående museum. På gården finns en mindre öppen paviljong och en mindre lekplats för barn. I huvudbyggnaden inryms även konstnårsboende för stipendiater i en del av huset.

Huset är byggt 1828, varför det också finns särskilda hänsyn att ta vid eventuella förändringar och förbättringar. Varsamhetskrav förutsätter tillgänglighetslösningar som väl smälter in i miljön och ger nya kvaliteter utan att förvanska originalet.

De huvudsakliga och avgörande tillgänglighetsproblemen i byggnaden handlar främst om avsaknaden av alternativ vid nivåskillnader: vid entréerna finns endast trappor - ingen ramp - och inne i huvudbyggnaden saknas hiss till plan 2. Därtill saknas tillgänglig toalett i huvudbyggnaden. På gården är det kullerstenar som försvårar framkomligheten för många.

Förutsättningar finns att med relativt enkla medel förbättra tillgängligheten i övrigt. Breda dörrpassager, relativt låga trösklar, bra ljusinsläpp till alla rum och stora ytor ger bra möjligheter till detta. Tillgängligheten i och till utställningar och verksamhet i huset kan förbättras och anpassas ytterligare för varje säsong.

Vid inventeringstillfället har inte utställningar, restaurangverksamhet/café, och en av konstnårsbostäderna kunnat inventeras.

+ Tillgänglighetsfördelar

- Rymliga rum
- Breda dörrpassager
- Relativt låga/lättåtgärdade trösklar

- Förbättringsområden

- Entréer (överbrygga nivåskillnader)
- Möjlighet saknas för rullstolsburna m fl att komma upp till utställningsytor på plan 2 - hiss saknas.
- Tillgänglig toalett saknas i huvudbyggnaden.

Beskrivning

Parkering och angöring

Parkering finns på västra sidan av Sandmovägen, med handikapparkeringsplatser ca 25 m från entrén till gården. Parkeringsplatsen är asfalterad. Det finns också möjlighet att angöra för hämtning och lämning alldeles intill porten till gården. Handikapparkeringarna har begränsad yta, 3 - 3,5 m. En av platserna har sidolutning som överstiger 6% och en lutning på längden på drygt 4 %.

Väg till entré och entréer

För att komma in på gården passerar man vägen. Ledstråk saknas.

Direkt efter entrévalvet finns informationstavlor på huvudbyggnadens vägg. Här finns information om byggnadens historia. Informationen finns på två språk, svenska och engelska, och kompletteras med bilder och en äldre planritning.

Gården är i huvudsak belagd med kullersten. På gården finns en mindre lekplats, samt en paviljong. Paviljongen har en nivåskillnad på 18 cm, ramp saknas.

Framför entréerna till huvudbyggnaden finns skrapgaller byggda av trä, och trappor leder upp till entrédörrarna. Entréerna har försetts med moderna skärmtak av specialglas, som vilar på pelare.

Till utställningsrummet i sidolängan finns en kortare byggd träramp. Till café och toaletter i den norra längan finns trösklar; till museerna trappor. Till bastukammaren leder trappor, ingen ramp.

Huvudbyggnaden

Vid de två entréerna finns skrapgaller i trä med 12 cm nivåskillnad. Dessa blir hala vid väta. Därefter följer trappor (4 steg) upp till en mindre yta framför entrédörrarna. Trapporna saknar kontrastmarkering och ledstång.

Dörrarna har passagebredd 0,6 m; men det är dubbeldörrar där båda går att öppna. Trösklar finns vid entréerna (10 + 4 cm). Ledstänger saknas i trappan, liksom dörrautomatik.

Det övre planet är 1,02 x 1,8 m till ytan. Den totala höjdskillnaden från mark till entrédörr är 0,72 m.

Inne i huvudbyggnaden finns två trapphus, en per entré. Trapporna har 20 steg, och är kontrastmarkerade och har halkskydd. Ledstång finns på ena sidan av trappan.

Stipendiater har möjlighet att bo i övernattningslägenheter i huvudbyggnaden. Dörrbredd till lägenhet är 0,6 m; trösklar ca 5 cm höga. Wc med dusch finns, yta 1,00 x 1,80 m (den mindre lägenheten).

Därutöver finns sex dubbelrum för uthyrning. Dörrpassagens bredd är 0,77 m; det finns en 5 cm hög tröskel. Fria ytan är 1,05 x 1,5 m. Det är möjligt att göra rörelseutrymmet större genom att möblera om/ta bort vissa möbler vid behov. Till uthyrningsrummen finns tillgång till gemensam toalett, med ytan 1,40 x 1,50.

Den fria manöverytan är här 1,0 x 0,8 m.

I huvudbyggnaden finns också en restaurangdel, som drivs av samma entreprenör som har café i norra längan.

Toaletter

I huvudbyggnaden finns toaletter dels i källarplanet intill de två trapphusen. Därutöver finns flera mindre toaletter på båda våningsplanen.

Till "källartoaletterna" leder trappor, med sex trappsteg. Ledstång saknas på ena sidan. På den ena WC:n är trapporna av trä (halkrisk!), på den andra i tegel. Kontrastmarkeringar saknas. Belysningen är svag.

En toalett på plan 2, märkt "privat" har tröskel på 9 cm och dörrbredd 0,55 m. Den som är öppen för allmänheten har ett trappsteg upp och smal dörr.

Intill förrådsrummen finns WC med fri yta 0,9 x 0,55 m. Tröskel är 5 cm hög och har skarp kant.

Intill caféet i den intilliggande flygeln finns en större toalett med anpassningar för personer med rörelsenedsättning.

Utställningsrum

I huvudbyggnaden finns utställningsrum på båda våningsplanen. Dörröppningar mellan rummen är breda ($\leq 0,90$ m); trösklar finns men dessa är oftast rundade och därför möjliga att ta sig över med rullstol eller rollator.

Ett extra utställningsrum finns i södra flygeln. Lokalen fungerar också som teatersal, med en fastbyggd scen i rummet. Till entrén finns en kortare träramp med lutning 17 %. Denna saknar vilplan utan lutar direkt intill tröskel, och den är inte försedd med halkskydd.

I salen finns en scen (ramp saknas). Det finns möjlighet att inrymma ett 30-tal personer i publiken, på lösa stolar.

Bastukammaren

Till bastukammaren leder trappor. Ingen ramp finns som komplement, och trapporna är inte kontrastmarkerade.

I utrymmet finns duschar, omklädningsrum, WC och bastu; samt tvättmaskin. Dörrpassagerna har begränsad bredd: till WC 0,55 m, och till omklädningsrum 0,67 m. Trösklar finns, som kan tas bort, exempelvis mellan omklädningsrum och dusch.

Information och skyltning

Information och skyltning är visuell. På den stora informationstavlan vid entréporten finns information på olika språk. Skyltning och information i alternativa format, som exempelvis punktskrift eller lättläst saknas.

Förslag till åtgärder

Parkering

En av parkeringsplatserna bör iordningsställas som handikapplats med full storlek, d v s med bredden 5 m. Denna bör finnas så nära entréporten som möjligt, men på en plats utan lutningar i längs- eller sidled.

Gården

Markbeläggningen med kullersten är svår för många att ta sig fram över. Lämpligt är att lägga in gångstråk av stenhäll, som väl smälter in i miljön. Ett sådant gångstråk kan leda från entréporten förbi huvudbyggnaden, med anslutningar till båda entréer; och vidare mot bastukammare och utställningsrum/teater. Ett andra stråk kan dras längs med norra längan med utjämnade stenhällar som ansluter till respektive entréer, toalett och café.

Paviljongen bör förses med ramp vid en av ingångarna. När lekplatsen förnyas bör man ha i åtanke att också inskaffa lekredskap som är tillgängliga för alla.

Huvudbyggnaden

De största tillgänglighetsbehoven är att tillgängliggöra entréerna, plan 2 samt att ordna minst en tillgänglig toalett i huset.

Entréerna kan göras tillgängliga exempelvis genom att man kompletterar nuvarande trappor med ramper längs husfasaden. Detta kan utformas på olika sätt. Det är tillräckligt om den ena entrén görs tillgänglig, förutsatt att det från insidan är möjligt att nå alla publika delar. Den entré man beslutar sig för att göra tillgänglig bör också förses med dörröppningsautomatik (ex sensorstyrd). I annat fall bör hela trappans yta utökas för att möjliggöra att man med rullstol skall kunna stå på trappavsatsen och öppna dörren manuellt.

Den beräknade totala längden på en sådan ramp blir (för max 8% lutning) 9 meter. Den fördelas lämpligen på två ramper med vilplan emellan, och gärna i material som liknar befintlig trappa så mycket som möjligt.

En tvådelad ramp kan lämpligen anläggas mellan de två entréerna (med anslutning till den ena entréns trappa)

Nuvarande "skrapgaller" bör bytas mot modell med mindre öppningar samt jämn och halkskyddad yta.

Tröskel mot entrén behöver utjämnas eller tas bort. Om man väljer ett rampalternativ där trappavsatsen bör göras större (i praktiken byte av trappa) kan man passa på att "bygga bort" stor del av tröskeln samtidigt. Den del som blir kvar kan förses med en för miljön och omgivande material lämplig tröskelramp.

Hiss

Frågan om en hiss till övre plan i huvudbyggnaden är avgörande för tillgängligheten till byggnaden och verksamheten i sig.

Det kan finnas flera möjliga platser för en sådan hiss:

- i något av trapphusens inre
- på byggnadens utsida exempelvis mitt på byggnaden (med ingång till postmästarens rum och motsvarande rum på övre plan)
- i någon av de utrymmen som nu utgör toaletter för besöksdelen.

Man bör eftersträva att hissen hamnar så nära den publika entrén som möjligt, så att man har en entré för alla.

Det finns många bra exempel på hur man kan installera hissar och lyftplattor i äldre kulturbyggnader. Här finns många val att göra vad gäller lämplig plats, kapacitet, utformning och bedömningar utifrån byggnadens kulturhistoriska värden.

Om och där en hiss installeras skall möjlig hissmodell motsvara minst standarden för tillgänglig hiss (EN 81-70) med måtten 1,1 x 1,4 m.

Toaletter

Det finns behov av minst en tillgänglig toalett i huvudbyggnaden, samt en i bastukammaren.

De många små toaletterna i huvudbyggnaden bör ersättas med färre, men minst någon stor toalett. Man kan undersöka om det är möjligt att anlägga en ny toalett exempelvis i anslutning till rummet till höger om första entrén (nuvarande förråd) i likhet med badrumsanordningen i motsvarande rum vid andra entrén (konstnärsbostad) fast större.

Det kanske också finns möjlighet att utöka någon av de mindre toaletterna på övre plan (förutsatt att man också löst hissfrågan).

Så länge "källartoaletterna" används i huvudbyggnaden bör de förses med ledstänger på båda sidor av trapporna, kontrastmarkeringar på varje trappsteg samt bättre belysning.

Den större toaletten i norra längan behöver åtgärdas på några områden.

- det finns en hög tröskel (12 cm) vid entrén som bör tas bort/utjämnas med

- ramp och vilplan framför dörren
- dörren bör förses med draghandtag
- vissa inredningsdetaljer flyttas (spegel och tvålhållare sitter högt).
- toaletten har låg sitthöjd och bör förses med sitsförhöjare eller hård sits vilket normalt ger något bättre sitthöjd.
- armstöden vid toaletten bör sitta på 0,8 m höjd och ha 0,6 m emellan.
- toalettpapper skall fästas på armstöden, ej vid vägg.
- det är en fördel om klädkrok finns, på max 0,9 m höjd.

Alla toaletterna i flygeln bör förses med tydlig visuell och taktil skylt.

På de gemensamma toaletter i uthyrningsdelen kan man med fördel sänka inredningsdetaljer (spegel sitter på 1,4 m i nedre kant - för högt även för många stående). Man bör undersöka om trösklar här kan tas bort eller bytas mot lägre.

Bastukammare

Liksom till entréerna i huvudbyggnaden saknas här möjlighet att komma upp med via ramp för den som inte kan använda trappan. Ett alternativ kan vara någon form av lyftplatta för utomhusbruk intill trappan.

Andra problem i entrén är den begränsade yta som finns på översta trappsteget - här bör helst ett större vilplan finnas - och nivåskillnaden till dörren. Ett alternativ kan vara att ersätta trappan med en ny av samma modell som trapporna framför huvudbyggnaden, men med större vilplan och kombinerad med ramp. Eller att man bygger på trappan och utökar den med nya steg (samt ramp från sidan).

Inne i tvättavdelningen bör dörrar breddas till WC, omklädning och bastu, samt trösklar tas bort eller ersätts med lägre rundade trösklar, för att uppnå bättre tillgänglighet.

Utställningsrum i flygel

Rampen till utställningsrummet i flygeln bör förses med halkskydd och ledstång.

Tillgängligheten till scenen kan lösas med fast eller mobil ramp.

Man behöver ordna kontraster i rummet genom att måla så att tydliga skillnader finns mellan vägg/golv.

Utställningar

Vid inventeringstillfället fanns inga utställningar framme, varför ingen bedömning av aktuella utställningar kan göras.

Några råd inför kommande utställningar:

- se till att sittplatser finns i varje utställningsrum
- utforma och placera texter så att de är läsliga även för korta eller rullstolsanvändande personer
- tillse att man kan ta del av texter och information via andra format än skriven text (audioguider, punktskrift, taktila modeller, lättläst e t c)
- inskaffa mobil digital hörutrustning som kan användas vid guidning, information e t c
- se till att alla passager är minst 0,9 m breda
- om filmer visas, se till att de är teckenspråkstolkade eller minst textade
- om interaktiva montrar används, se till att de är utformade och placerade så att de kan användas även av personer i rullstol/kortväxta, och personer med nedsatt syn eller hörsel.

BILAGA: Insamlade data

Parkering	Ja	Nej	Kommentar
Finns handikapparkering högst 25 m från entrén?	X		
Finns angöringsmöjlighet högst 10 m från entré?	X		
Är parkeringens markbeläggning fast och jämn?	X		
Är parkeringsplatsen skyltad?	X		
Är bredden minst 5 m vid sidoparkering?		X	3-3,5 m
Är längden på handikapparkeringsplatsen minst 7 m (vid parkering längs väggkant)	-		
Är parkeringsplatsen fri från lutning i längs- och sidled? (max 2%)	X	X	1 plats ok. Sidlutning på den andra 6,6 procent, längdlutning 4,4 procent.
Är eventuell trottoarkant avfasad på en bredd av minst 0,9 m och med max 8 % lutning?	-		
Finns belysning?	X		
Har parkeringsplatsen och vägen till och från handikapparkeringen jämn och hårdgjord yta?	X		

Gångväg mot entré	Ja	Nej	kommentar
Är gångytan reserverad för fotgängare		X	Man passerar bilväg
Finns visuellt markerat ledstråk		X	
Finns kännbart gångstråk		X	
Är gångvägen fri från nivåskillnad som ej kompenseras av hiss eller ramp?	X		
Har hela gångytan hårdgjord och jämn markyta?		X	Kullersten på gården
Är gångvägen fri från hinder placerade i gångytan?	X		
Är gångvägen fri från lutningar i sidled (max 2 %)?	X		
Är gångvägens bredd minst 1,5 m?	X		
Finns utskjutande skyltar lägre än 2,2 m?		X	
Är cykelställ placerade utanför gångytan?	X		

Är gångvägen belyst?	X		
Är förändringar i gångvägnätet, ex korsningar, tydligt kontrastmarkerade?		X	

Entré	Ja	Nej	Kommentar
Är entré utan nivåskillnader, eller utrustad med ramp eller hiss?		X	
Finns ringklocka till receptionen?		X	
Är fritt manöverutrymme framför dörren minst 150 x 150 cm?		x	
Är fritt manöverutrymme bakom dörren minst 150 x 150 cm?	x		
Är vindfångets storlek minst 150 x 150 cm?	-		
Är entrédörrens passagebredd minst 0,84 m?	x		dubbeldörrar
Är dörren lätt att öppna eller finns automatisk dörröppnare?	x		
Är entrédörrens slagyta markerad?		x	
Har entrédörrens dörr-valv-öppning avvikande färgkontrast?	x		
Är ev. glasdörrar eller glaspartier kontrastmarkerade?	x		
Är dörmattor-skrapgaller infällda, tunna eller i nivå med golvet för att undvika snubbelrisk?	x		
Är entrén fri från halkrisk och hinder?		x	hala skrapgaller
Finns bländfri belysning i entréområdet?		X	
Är entréområdet rökfritt ?		X	
Är cyklar placerade utanför gångstråk och entréområde?	X		

Övernattningsrum	ja	nej	kommentar
Finns kombirum?		x	
Finns luftkonditionering?		X	
Finns både visuell och taktil skyltning på dörren?		X	
Är utrymmet framför dörren minst 150 x 150 cm ?	X		
Är utrymmet bakom dörren minst 150 x 150 cm?		X	kan ommöbleras
Är dörren lätt att öppna (max 1,5 kg kraft) eller försedd med automatisk dörröppnare?	X		
Är dörrens slagyta markerad?		X	
Är dörrens valv/karm/öppning kontrasterande?	X		
Är eventuella glasytor kontrastmarkerade?	-		
Är dörrens passagebredd minst 0,8 m?		x	0,77 m
Är dörrpassagen fri från tröskel eller är tröskel avfasad eller max 1 cm?		X	5 cm hög tröskel
Finns fritt rörelseutrymmet i rummet på minst 1,50 x 1,50 m?		X	kan ommöbleras, nuvarande yta 1,0 x 0,8 m
Är minsta passagebredd minst 0,9 m?			0,55; kan utökas vid ommöblering
Är ljudmiljön i rummet fri från långa efterklanger?			
Kan manöverknappar för belysning, tv m m nås från sängen?		X	
Kan sängar flyttas om i rummet för att öka manöverutrymmet på någon sida?	X		
Är sängen höj- och sänkbar?		X	
Finns tillgång till sänglift?		X	
Är utrymmet på båda sidor av sängen minst 0,7 m eller går sängarna att flytta om?	X		
Är det fria utrymmet mellan golv och bädd minst 0,3 m?	X		
Är fönstret fritt från möbler framför?		X	

Är dörrpassagen till hygienutrymmet minst 0,84 m och fri från tröskel?		X	
Finns optiskt brandlarm kompletterat med vibrator kopplad till väckarklocka och brandlarm att tillgå?		X	
Är rummet fritt från heltäckningsmatta och inredning som inte kan fuktorkas?	X		
Finns kuddar, täcken e t c i syntetiska material?	X		

Gemensam toalett för övernattningsdelen	ja	nej	kommentar
Är den fria dörrpassagen till badrummet minst 0,84 m		x	
Är dörrpassagen fri från tröskel, eller är den avfasad eller max 1 cm hög?		x	5 cm hög tröskel, rak från ena sidan.
Är det fria manöverutrymmet 1,50 x 1,50 m		x	Totalyta 1,4 x 1,5; fri yta 1,0 x 0,8 m

Handikapptoalett, norra längan	Ja	Nej	Kommentar
Finns visuell och taktill skyltning vid dörrens sida?		x	
Är den fria passagebredden till dörren minst 0,9 m?	X		
Är dörrpassagen fri från tröskel, finns avfasad tröskel eller är den max 1 cm hög?		X	12 cm
Kan dörren låsas från insidan med en handrörelse?	X		
Är den totala ytan minst 2,2 x 2,2 m?		X	1,86 x 2,14 m
Är det fria utrymmet framför dörren minst 1,5 x 1,5 m?	X		
Finns ett fritt manöverutrymme om minst 1,5 x 1,5 m i rummet?		X	1,2 x 1,5 m

Är dörren lätt att öppna (max 1,5 kg kraft) eller har automatisk dörröppnare?	X		
Finns draghandtag på dörrens insida?		X	
Är det fria utrymmet vid sidan av toalettstolen minst 0,90 m på varje sida?		X	
Finns nedfällbara armstöd på båda sidor av toaletten, monterade på 0,80 m höjd med 0,60 m emellan?	x		90/55
Är sitthöjden på toalettstolen minst 0,46 m höjd?		X	0,44 m
Finns toalettpappershållare på toalettstolens armstöd ?		X	
Finns larm kopplat till bemannad plats?		X	
Finns spegel monterad på högst 0,9 m i nederkant?		X	1,1 m i nedre kant
Finns tvålhållare på max 0,80 m höjd?		X	0,88 m
Finns handduk/tork på max 0,80 m höjd?	X		
Finns tvättställ som ej är inbyggt och som är monterat på max 0,80 cm höjd?	X		
Finns engreppsblandare?	X		
Är belysningen tillräcklig (minst 200 lux) och bländfri?	X		
Finns klädkrokar på max 0,9 m höjd?		X	
Finns torr avställningsplats/hylla på minst 0,3 x 0,4 m?	x		annat ytmått
Finns avfallsbehållare med lock?	X		
Finns visuellt larmdon för brandlarm?		X	

Toaletter i huvudbyggnad	Ja	Nej
Är toaletten väl skyltad med visuell och taktil skyltning?		X
Kan dörren låsas från insidan med en handrörelse?	X	
Finns engreppsblandare på tvättstället?	X	
Finns torr avställningsplats/hylla på minst 0,3 x 0,4 m?		X
Finns avfallsbehållare med lock?	X	
Finns visuellt larmdon för brandlarm?		X
Finns krok för kläder/väskor?	X	
Är belysningen tillräcklig och bländfri?	X	
Kontrasterar dörr och inredning mot bakgrunden?	X	

Inventering och rapport utförd av Lilian Müller

muller.lilian@telia.com